

การศึกษาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ในโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา

A STUDY OF TEACHING SKILLS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS FOR THE 21ST CENTURY LEARNING IN
WORLD-CLASS STANDARD SECONDARY SCHOOLS

นางปณยา จันทมัตย์ *

Poonnya Chantamart

ผศ.ดร.วัลย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา **

Asst. Prof. Walai Isarankura Na Ayudhaya, D.Ed.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี 2) ปัญหาและการแก้ปัญหา 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย คือ ครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 371 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ครูสังคมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอน มีการปฏิบัติทักษะสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บ่อยครั้ง 2) ครูสังคมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนมีความเห็นว่า ปัญหาทักษะการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นปัญหากลางๆ การแก้ปัญหามีดังนี้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ เพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นและจัดอบรมครูสังคมศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยี 3) แนวทางการพัฒนาแบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ (1) แนวทางการพัฒนาด้วยตนเอง คือ เข้าร่วมรับการอบรมครูด้านการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (2) แนวทางการพัฒนาจากการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ ควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู และสนับสนุนงบประมาณ

* นิสิธมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: r.khaow@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: p_walai@hotmail.com

ISSN1905-4491

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the teaching skills for the 21st century learning with different teaching experiences in classroom management, learning management and technology perspectives. 2) to study problems and solutions. 3) to study the guidelines for developing. The sample was 371 social studies teachers in world-class standard secondary schools selected by simple random sampling. The research instrument was a set of questionnaire. The obtained data were analyzed by means of frequencies, percentage, arithmetic means and standard deviation.

The research result were: 1) Social studies teachers with different teaching experiences often practiced in classroom management, learning management and technology perspectives. 2) Social studies opined that problems were moderate. The solutions were to have students participated in setting classroom corner experience, to increase more students' participation and workshops on technology learning for teachers. 3. The guidelines for developing: (1) teacher self-development: participating in instructional workshop activities, emphasizing on students' analytical thinking and developing how to use technology. (2) supporting from official agents: supporting technology devices, organizing workshops for teachers' competencies development and budget allotment.

คำสำคัญ: ทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 / ครูสังคมศึกษา / โรงเรียนมาตรฐานสากล

KEYWORDS: Teaching skills in 21st century / Social studies teachers / World-class standard school

บทนำ

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทวีโลกต่างตื่นตัวและให้ความสำคัญต่อการสร้างพลเมืองให้สามารถดำรงอยู่ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสงบสุขและมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดทักษะสำคัญในการใช้ชีวิตตามกระแสเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills) ได้รับการเสนอโดยภาคีเครือข่ายแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership in 21st century) ของประเทศสหรัฐอเมริกา นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายอาชีพได้ร่วมกันค้นหาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทักษะการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดความตระหนักและเตรียมตัวเข้าสู่โลกในศตวรรษที่ 21 ที่มีความท้าทายการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับนักการศึกษาและสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนต่างๆ ได้แก่ วิชาแกนซึ่งเป็นวิชาตามหลักสูตรของประเทศหรือรัฐนั้น ขอบข่ายเพิ่มเติมของสหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย โลกศึกษา (Global awareness) การเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, economic, business and entrepreneurial literacy) และชุดทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเรียนรู้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ (Partnership for 21st century skills, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556) ซึ่งการจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 เหล่านี้ได้ ครูคือกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผู้เรียนจากในชั้นเรียน ให้มีการปรับรูปแบบ ประยุกต์ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูแห่งศตวรรษที่ 21 เรียนรู้ที่จะสร้างเทคนิคการสอนแบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาผสมผสาน เพื่อให้สามารถเกิดการเรียนรู้แบบตอบสนองระหว่างผู้เรียนและครู เมื่อแนวคิดได้แพร่หลายไปทั่วโลก มีการตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างประเทศ ทำให้เกิดเครือข่ายทางองค์ความรู้ใหม่กระตุ้นให้การศึกษาทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญต่อการสร้างพลเมืองที่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากขึ้น Ken Kay (อ้างถึงใน วรพจน์ วงกิจรุ่งเรืองและอชิป จิตตฤกษ์, 2554) ประธานภาคีเพื่อทักษะ

แห่งศตวรรษที่ 21 กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในกรอบความคิดของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ว่า วิสัยทัศน์ของภาคีเครือข่ายแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นวิสัยทัศน์ที่ตั้งอยู่บนความจริง ถ้าอยากให้ผู้เรียนมีทักษะแห่งศตวรรษใหม่ ต้องมีระบบการศึกษาที่สนับสนุนการศึกษาด้วยความเป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะในเรื่องของประสบการณ์วิชาชีพ ดังนั้น ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership in 21st century) จึงได้พัฒนาแผนผังของเนื้อหาและข้อมูลบนเครือข่ายออนไลน์ โดยเจาะจงเรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู ทรัพยากรเหล่านี้ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง โดยกรอบแนวคิดนี้มีการเผยแพร่และใช้สร้างเครือข่ายการศึกษาไปทั่วโลก ทำให้นักการศึกษาต่างนำกรอบแนวคิดนี้มาวิเคราะห์และนำเสนอแนวคิดว่าลักษณะของครูในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 โดยกระตุ้นให้ครูรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางทักษะการสอนของครูที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ง่ายมากขึ้น ดังที่ Bazzano (2011 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ได้เสนอแนวคิดสรุปได้ว่าลักษณะครูในโลกศตวรรษที่ 21 ต้องมีการปรับบทบาทของตนเองและมีการฝึกปฏิบัติการสอนให้เกิดเป็นทักษะการสอนต่างๆ ด้านสารสนเทศและการสร้างเครือข่ายมากขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถนำไปใช้ดำรงชีวิตประจำวันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารผ่านระบบดิจิทัล นอกเหนือไปจากองค์ความรู้ดั้งเดิมตามหลักวิชาของครู ร่วมกับการใช้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียนของครู นอกจากนี้ British council (2008) ได้กำหนดทักษะการสอน (Teaching skills) ไว้ 5 ประการ เป็นทักษะการสอนเบื้องต้นที่ครูทุกคนต้องมี ดังนี้ 1.การวางแผนรายวิชาและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2.การจัดการชั้นเรียน 3.การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี 4.องค์ความรู้ในวิชา 5.ความเข้าใจผู้เรียน นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงทักษะการสอนสำคัญที่ครูควรใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน ได้แก่ Chris Kyriacou (2007) กล่าวว่า ทักษะการสอนสำคัญ (A list of essential teaching skills) ที่ครูต้องปฏิบัติในชั้นเรียน ดังนี้ 1.การวางแผนและเตรียมการ 2.การนำเสนอ บทเรียน 3.การจัดบทเรียน 4.บรรยากาศในชั้นเรียน 5.การจัดระเบียบวินัย 6.กระบวนการประเมินผลผู้เรียน 7.การตอบสนองและการประเมินผล นอกจากทักษะการสอนสำคัญดังกล่าว ยังมีประเด็นเรื่องการใช้เทคโนโลยีที่มีการใช้มากขึ้นในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้มีนักการศึกษาที่สำคัญคือ Patrick (2013) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง 10 Modern Teaching skills โดยครูยุคใหม่ต้องมีทักษะการสอนแบบใหม่ (New Teaching Skills) คือ ทักษะการสอนที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีใหม่และบูรณาการเข้ากับการสอนแบบดั้งเดิม ประกอบด้วย ความสนใจในนวัตกรรม ความกระตือรือร้นในเรื่องเทคโนโลยี การใช้สังคมออนไลน์ และความเชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยีนอกเหนือจากทักษะการสอนแบบดั้งเดิม

จากการวิเคราะห์แนวคิดทักษะการสอนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักการศึกษาหลายท่านและองค์กรทางการศึกษาได้เสนอแนวคิดและให้ความสำคัญของทักษะการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปเป็นทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้ทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

- 1.ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นทักษะการวางแผนควบคุม และสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการตอบสนองต่อการสอน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน
- 2.ด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวางแผนบทเรียน กลยุทธ์การสอน และองค์ความรู้ในวิชาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 3.ด้านเทคโนโลยี เป็นทักษะเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบกระบวนการเรียนการสอน และบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่เน้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยเน้นให้เกิดทักษะ

การคิดมากขึ้น จากการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) พบว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พุทธศักราช 2544 สะท้อนถึงปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในด้านการพัฒนา และยังพบว่าครูไทยยังยึดถือแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเดิม กระทั่งทศวรรษการศึกษาการในขณะนั้นได้มีการนำแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ามาปรับเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) และฉบับที่ 11 (2555-2559) ที่เน้นการพัฒนาเยาวชนเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ จากสาเหตุดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ได้กำหนดกรอบความคิดสำหรับสมรรถนะครูไทยที่สอดคล้องกับแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ด้านสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

หลังจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้มีการคัดเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard Schools) ในปีพุทธศักราช 2553 เพื่อพัฒนายกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการจัดการในโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นมาตรฐานสากล สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมบูรณ์ โดยมีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการนำร่องในปีพุทธศักราช 2553-2558 จำนวน 528 โรงเรียน ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลเหล่านี้ ได้กำหนดกระบวนทัศน์ตามยุคศตวรรษที่ 21 คือ ผู้เรียนมีความเป็นประชาคมโลก มีการสร้างวิถีสู่แจ้งและมีการสร้างเครือข่ายท้องถิ่นจากชุมชนไปจนถึงระดับภูมิภาค ทำให้โรงเรียนที่เข้าร่วมเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ภูมิภาค และบริบททางสิ่งแวดล้อม และมีการวางแผนเพื่อดำเนินโครงการนี้ไปทั่วประเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนในประเทศไทยให้มีการจัดการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและได้มาตรฐานตามแนวทางการจัดการศึกษาของชาติและรองรับการแข่งขันในระดับโลก ซึ่งครูจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้ผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลเกิดความรู้เรื่องทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ และเมื่อพิจารณาแล้ว วิชาสังคมศึกษาเป็นสาขาวิชาหนึ่งที่มีสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้สัมพันธ์กับวิชาแกนและขอบข่ายเพิ่มเติมตามข้อเสนอของภาคีทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเงิน เศรษฐศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งครูสังคมศึกษานี้ต่างมีวาระเข้าสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลและในแต่ละระดับชั้นแตกต่างกัน อาจทำให้ครูสังคมศึกษาในแต่ละโรงเรียนมาตรฐานสากลมีประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกันไป และในข้อเสนอของ เสมอกาญจน์ โสภณศิริรัฐรักษ์ (2552) ได้ให้ความสำคัญกับประสบการณ์การสอนของครูว่า ครูต้องใช้ประสบการณ์การสอนของครูพิจารณาประยุกต์ใช้หรือให้คำแนะนำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและทำความเข้าใจกับบทเรียนที่มีเนื้อหามากขึ้น โดยประสบการณ์การสอนจะช่วยให้ครูสามารถทราบสถานการณ์ในปัจจุบันของผู้เรียนและชั้นเรียนในห้อง เป็นการช่วยฝึกทักษะการสอนให้ครูสังคมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเมื่อพิจารณาแล้วสามารถแบ่งประสบการณ์การสอนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์สอนมากคือ มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีประสบการณ์สอนปานกลางคือ มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 5-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนน้อยคือ มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 5 ปี (อิทธิพร มากพูน, 2551) ซึ่งจะมีผลทำให้ทราบข้อมูลทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าแตกต่างหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการ

แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกัน ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและการแก้ปัญหาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร บทความ และวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา (สพม.)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งเป็น 6 ภูมิภาค จากนั้นผู้วิจัยเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนร้อยละ 15 และกำหนดให้กระจายทุกภูมิภาค หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการจับฉลากโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 80 โรงเรียน และในแต่ละโรงเรียนจะสุ่มครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 6 คน ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 480 คน

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด หลักการ และงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและกำหนดทักษะที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วสร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด หลังจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่าแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.5

นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงก่อนจัดพิมพ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยครูกลุ่มทดลองให้ความเห็นว่าไม่มีประเด็นใดต้องปรับปรุงแก้ไข

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามจำนวน 480 ชุด แล้วจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์จำนวน 80 โรงเรียน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 62 โรงเรียน รวมเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด 371 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.29 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาลักษณะกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติคือ การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2) การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาและปัญหาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา แบ่งตามกลุ่มประสบการณ์การสอน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 5 ปี กลุ่มประสบการณ์การสอน 5-10 ปี และกลุ่มประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แปลความหมายแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3) การแก้ปัญหาและแนวทางการพัฒนา ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากนั้นนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

1. การศึกษาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา พบว่า ครูสังคมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนมีการปฏิบัติบ่อยครั้งทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี

2. ปัญหาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา ของครูสังคมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนเป็นปัญหากลางทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี โดยครูสังคมศึกษาได้ให้แนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน เสนอให้มีการจัดชั้นเรียนให้สะอาด เรียบร้อย จัดป้ายนิเทศให้น่าสนใจ จัดชั้นเรียนตามลักษณะและบริบทของผู้เรียน ครูสังคมศึกษาควรสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โดยครูต้องไม่มีอคติ และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีการติดตามและประเมินผลให้ทำตามโครงสร้างรายวิชาหรือตามตัวชี้วัดกำหนด มีการประเมินตามสภาพจริงและวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ

ด้านการจัดการเรียนรู้ เสนอให้มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และลักษณะผู้เรียน ลดเนื้อหา แต่เพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สุภาพเป็นกันเองกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายซักถามในชั้นเรียนได้ ฝึกผู้เรียนคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยครูทำหน้าที่แนะนำหรือ Coaching ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ใช้เหตุการณ์ปัจจุบันในการกระตุ้นการคิด ในการจัดทำสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมทางโรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้ครูอย่างเพียงพอ จัดทำสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และครูต้องติดตามสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน เพื่อนำมาประยุกต์ทำสื่อการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง

ด้านเทคโนโลยี เสนอให้ควรตรวจความพร้อมและความปลอดภัยของอุปกรณ์ในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีบุคลากรพร้อมสำหรับการเตรียมอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือครู จัดหาแหล่งรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผูกอบรมให้ครูสามารถออกแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อจัดทำเป็นนวัตกรรม อบรมครูด้านการออกแบบสื่อการเรียนการสอน บูรณาการเทคโนโลยีกับเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนได้มากขึ้น จัดอบรมครูส่งคมศึกษาให้เรียนรู้การแก้ปัญหาเทคโนโลยีได้ทุกวัยและทุกระดับชั้น จัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการ นิเทศและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ พัฒนานวัตกรรมให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้นำไปใช้

3.แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน มาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา มี 2 ลักษณะ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยตนเอง 3 ด้าน มีดังนี้ ในด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ เข้าร่วมการอบรมครูด้านการเรียนการสอน ในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้แนะนำหรือ Coaching ในด้านเทคโนโลยี พัฒนาการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เป็นแบบสำเร็จรูปหรือออนไลน์สามารถใช้ได้แม้อยู่ในชั้นเรียน และสื่อมีความทันสมัย

แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน มาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จากการสนับสนุนของหน่วยงาน มีดังนี้ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู สนับสนุนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีให้เพียงพอ และสนับสนุนงบประมาณ

อภิปรายผล

ประเด็นเรื่องทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้ ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ครูสังคมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติทักษะการสอนด้านนี้จริงโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีและหลักการในการบริหารจัดการชั้นเรียน สอดคล้องกับกรอบความคิดสำหรับสมรรถนะของครูไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ในด้านสมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน ในประเด็นตัวบ่งชี้ ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน และตัวบ่งชี้กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา มีรายการพฤติกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียน ด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่าครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติเป็นประจำในเรื่องการวางตนเป็นกลางเมื่อมีความขัดแย้งทางความคิดระหว่างผู้เรียน โดยไม่สนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปจะมีประสบการณ์ในการควบคุมและเข้าใจสถานการณ์ความขัดแย้งในชั้นเรียนได้ดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจะวางตนเป็นกลางได้นั้น ครูสังคมศึกษาต้องมีความเป็นเหตุเป็นผล และมีความยุติธรรม อันเป็นพื้นฐานของการให้ความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวครูของผู้เรียน โดยวิธีการวางตนเป็นกลางของครู คือ ครูเป็นผู้ชี้แนะ แต่ไม่เป็นผู้ชี้แนะ (วิชัย ต้นศิริ, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารแบ่งปันความรู้ในเว็บไซด์ socialscience.igetweb.com โดย

นันท์พัทธ์ เอี่ยมละออ (2555) ในประเด็นเทคนิคการปกครองชั้นเรียนโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในด้าน อุเบกขา หมายถึง ความเที่ยงธรรม การวางตัวเป็นกลาง การวางใจเฉย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเคารพรัก ศรัทธาครู และมีความสุขในการเรียนแล้วยังเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ผู้เรียนด้วย

ด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคัมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนมีการปฏิบัติ บ่อยครั้ง แสดงให้เห็นว่า ครูสังคัมศึกษามีการปฏิบัติโดยใช้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีและหลักการในการ จัดการเรียนรู้จริงในชั้นเรียน สอดคล้องกับกรอบความคิดสำหรับสมรรถนะของครูไทย ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ในด้านสมรรถนะ ประจำสายงาน สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ในประเด็นตัวบ่งชี้ที่ 2 เกี่ยวกับ รายการพฤติกรรมเรื่องความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสัมพันธ์กับชุดทักษะการเรียนรู้และการคิดของ ภาศเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership 21st) โดยการวิเคราะห์ของ Chris Dede (อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์, 2554) ในด้านทักษะการเรียนรู้และการคิดที่ต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีนอกเหนือจากวิชาการประกอบด้วย การคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการ สร้างสรรค์และการผลิตนวัตกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท และทักษะพื้นฐาน ด้านข้อมูลและสื่อ

ด้านเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคัมศึกษาทุกกลุ่มประสบการณ์การสอนมีการปฏิบัติบ่อยครั้ง แสดงให้เห็นว่า ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีครูสังคัมศึกษาใช้โปรแกรม MS Word PowerPoint ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน และใช้ในการติดตามประเมินผลของผู้เรียนเช่นกัน มีการเลือกใช้ แอปพลิเคชัน (application) จาก สมาร์ทโฟน (Smart phone) ไอแพด (iPads) และสังคัม ออนไลน์ (Social medias) ที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน จากผลของการวิจัย มีข้อสังเกตที่พบว่า ครู สังคัมศึกษาในทุกกลุ่มประสบการณ์มีการปฏิบัติปานกลาง ในประเด็นการสร้างข้อมูลหรือเว็บไซต์ออนไลน์ให้ ผู้เรียนได้สร้างบัญชีผู้ใช้ (account) เพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ การใช้โปรแกรมช่วยเหลือ (Help) เมื่อเกิด ปัญหาการใช้มัลติมีเดียหรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ และการติดตามชิ้นงานที่ได้มอบหมายให้กับผู้เรียนภายหลัง และมีการปฏิบัติน้อยในด้านการออกแบบสื่อการเรียนรู้ ประเด็นการใช้โปรแกรมเคลื่อนไหวขั้นสูงเพื่อออกแบบ สื่อการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรม ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูอาจยังขาดความรู้ในการสร้าง ข้อมูลหรือการใช้โปรแกรมช่วยเหลือ ซึ่งเป็นความรู้ทางเทคโนโลยีที่จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้และอบรม เพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ดังงานวิจัยของ เดือนเพ็ญ แดงสีบตระกูล (2547) สรุปว่า ครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่ ประสบปัญหาจากการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยเฉพาะปัญหาจากการใช้งานโปรแกรมใหม่ๆ เพื่อ สร้างสื่อเทคโนโลยีเพื่อการสอน ไม่มีทักษะในการใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพร มากพูน (2551) ที่พบว่า ครูสังคัมศึกษามีปัญหาที่ไม่เข้าใจกับข้อมูลภาษาอังกฤษ การประเมินข้อมูลทำได้ยากและไม่ทราบวิธีการ ประเมินผล ไม่ชำนาญและขาดความรู้ในการผลิตเว็บไซต์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตสำเร็จรูป โดยเฉพาะในประเด็น การใช้โปรแกรมช่วยเหลือและการสร้างข้อมูลเว็บไซต์ต้องใช้เวลาและผู้สร้างโปรแกรมได้ต้องมีประสบการณ์ใน การใช้หรือเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีชีวิตประจำวันรู้เท่าทันนวัตกรรมใหม่ หรืออยู่กับการใช้เทคโนโลยีเป็นประจำ ดัง เห็นได้จากผลวิจัยของกลุ่มตัวอย่างครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 5 ปีมีการใช้โปรแกรมใน การสร้างเครื่องมือวัดและบันทึกการประเมินผลด้วยตนเองของที่มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง

2. ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยพบว่า

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ครูทุกกลุ่มประสบการณ์เห็นว่า เป็นปัญหาปานกลาง ครูสังคมศึกษาจึงได้นำเสนอแนวทางแก้ปัญหา เรียงตามลำดับมากที่สุด ดังนี้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ การจัดชั้นเรียนสะอาด เรียบร้อย มีการจัดป้ายนิเทศให้น่าสนใจและควรจัดตามลักษณะและบริบทของผู้เรียน สอดคล้องกับ วัชรวิรรณ ไชยแสนหา (2550) เรื่องการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจ ใคร่รู้ใคร่เรียนให้แก่ผู้เรียน ห้องเรียนที่มีบรรยากาศแจ่มใส สะอาด กว้างขวาง พอเหมาะ มีโต๊ะเก้าอี้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใส ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลทำให้ผู้เรียนพอใจเข้าห้องเรียนและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ สิริวิรรณ ศรีพล (2554) กล่าวถึง การบริหารจัดการชั้นเรียน คือ พฤติกรรมของผู้สอนในการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการกระทำทุกอย่างของผู้สอนที่จะทำให้ชั้นเรียนมีระบบระเบียบดี ที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมและการสร้างสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยองค์ประกอบที่ควรคำนึงในการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย จัดทำจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน เนื้อหาสาระของบทเรียน วัสดุของผู้เรียน จำนวนผู้เรียน และขนาดลักษณะของห้องเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ครูต้องมีเห็นความสำคัญและฝึกฝนตนเองในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนเสมอ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเสมอในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูทุกกลุ่มประสบการณ์เห็นว่า เป็นปัญหาปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Laura Messina and Sara Tabone (2012) พบว่า ครูสังคมศึกษามีจุดอ่อนบางอย่างไม่ใช่แค่เพียงเรื่องเทคโนโลยีด้านความรู้ของครูเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการใช้ข้อมูล ทักษะการวางแผนการสอน กระบวนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและรูปแบบองค์ความรู้ที่นำมาใช้ จากปัญหาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ครูสังคมศึกษาเสนอแนวทางแก้ปัญหา เรียงตามลำดับมากที่สุด ดังนี้ ในเรื่องการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ควรให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและลักษณะผู้เรียน ลดเนื้อหา แต่เพิ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น ในเรื่องการสื่อสารและการใช้ภาษากับผู้เรียน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สุภาพ เป็นกันเองกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย ชักถามในชั้นเรียนได้ ในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการคิดขั้นสูงหรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาให้ฝึกผู้เรียนคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือ Coaching ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ใช้เหตุการณ์ปัจจุบันในการกระตุ้นการคิด สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวถึงการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ที่เน้นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นทักษะการคิดมากขึ้น ทั้งยังมีการปรับหลักสูตรให้รับกับนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และ ฉบับที่ 11 ที่เน้นการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตน์ (2556) ได้อธิบายเรื่องชุดทักษะสำหรับผู้ที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหาซึ่งเป็นทักษะที่ต้องใช้ความมีเหตุผล ในรูปแบบหลากหลายเช่น เชิงอุปมาน เชิงอนุมาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ การใช้การคิดอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้มองเห็นภาพโดยรวมที่ซับซ้อนได้ชัดเจน มีการประเมินและตัดสินใจเกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อถกเถียง ข้อเรียกร้องและความเชื่อ สามารถวิเคราะห์และประเมินแนวคิด สังเคราะห์และเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับข้อถกเถียง สะท้อนผล

เชิงวิพากษ์ต่อประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยวิธีการดั้งเดิมและนวัตกรรมใหม่ สามารถระบุและตั้งคำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความกระจ่างได้ในหลากหลายรูปแบบและนำไปสู่ทางเลือกที่ดีกว่า และสอดคล้องกับข้อเสนอของ สุมณ อมรวิวัฒน์ (อ้างถึงใน สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) กล่าวว่า ปัจจุบันนี้ครูต้องปรับเปลี่ยนบริบทการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักหาคำตอบและตั้งคำถามด้วยตนเอง ทั้งนี้เด็กทุกคนเกิดมามีต้นทุนในการดำเนินชีวิตไม่เท่ากัน ครูจึงต้องมีหน้าที่เสริมเติมเต็มให้

ด้านเทคโนโลยี ครูทุกกลุ่มประสบการณ์เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ (2546) พบปัญหาความชำนาญในการใช้เครือข่ายการติดต่อสื่อสารการใช้โปรแกรมในการพิมพ์และการจัดเก็บข้อมูล ปัญหาความไม่เพียงพอของเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และปัญหาฐานข้อมูลที่เป็น CD-ROM ซึ่งมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการและมีการผลิตไม่เพียงพอต่อการใช้ในประโยชน์การเรียนการสอนซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องทางการศึกษามาตลอด แม้ว่าจะมีการปรับปรุงสร้างศูนย์สารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาต่างๆ และมีการใช้เว็บไซต์ของโรงเรียนและเอกชน มีกระดานสนทนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมากขึ้นดังในงานวิจัยของ อธิพร มากพูน (2551) มีการประเมินผลติดตามกิจกรรมผู้เรียน แต่ครูสังคัมศึกษายังขาดความพร้อมของเครื่องมือ ไม่สามารถทำความเข้าใจกับข้อมูลภาษาอังกฤษ การประเมินข้อมูลทำได้ยากและไม่ทราบวิธีการประเมินผล และขาดความรู้ในการผลิตเว็บไซต์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตสำเร็จรูป จากปัญหาด้านเทคโนโลยีดังกล่าว ครูสังคัมศึกษาเสนอแนวทางแก้ปัญหา เรียงลำดับมากที่สุด ดังนี้ ควรตรวจความพร้อมและความปลอดภัยของอุปกรณ์ในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีบุคลากรพร้อมสำหรับการเตรียมอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือ จัดหาแหล่งรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ฝึกอบรมให้ครูสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้เพื่อจัดทำเป็นนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีบูรณาการกับเนื้อหาเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนได้มากขึ้น อบรมครูสังคัมศึกษาให้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีได้ทุกระดับชั้น จัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการนิเทศและประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ พัฒนานวัตกรรมให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับผู้นำไปใช้ได้ทุกเพศทุกวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพร มากพูน (2551) ได้ให้แนวทางการแก้ปัญหาในการเรียนการสอนของครู คือ โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์ให้มีความพร้อมและทันสมัย ครูเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการโดยเน้นการปฏิบัติจริงในเรื่องการผลิตเว็บไซต์และการใช้อินเทอร์เน็ตในการสอน เพิ่มความสนใจ เพิ่มเวลาและเพิ่มกิจกรรมให้หลากหลายในเว็บไซต์ประจำวิชา ครูและผู้เรียนควรเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า การเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาอังกฤษจะสามารถช่วยครูสังคัมศึกษาในการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีได้เบื้องต้น เนื่องจากในโปรแกรมที่ครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่ใช้ เมื่อเกิดปัญหาจะมีโปรแกรมช่วยเหลือ (Help) ไว้แนะนำให้สามารถแก้ไขปัญหาลงเทคโนโลยีได้เบื้องต้น ซึ่งจะเป็นการพัฒนาครูสังคัมศึกษาให้เกิดทักษะด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีและภาษาที่สองของครูสังคัมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องอาศัยการแปลจากโปรแกรมแปลภาษาพื้นฐานออนไลน์ที่ไม่สามารถแปลภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา

3.แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคัมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคัมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยตนเอง ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ควรเข้ารับการอบรมครู มีการจัดประสบการณ์หลากหลาย มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยให้ผู้เรียนควบคู่กันไป ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน มีนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน

กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเพียงอย่างเดียวมาเป็นผู้แนะนำ (Coaching) ด้านเทคโนโลยี ให้พัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เป็นแบบสำเร็จรูปหรือออนไลน์สามารถใช้ได้แม้อยู่ในชั้นเรียนและสื่อมีความทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม จากผลการวิจัย สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับข้อเสนอของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (อ้างถึงใน สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) กล่าวว่า คุณลักษณะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 7 ประการในประเด็น มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ครูต้องรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ มีทักษะใหม่พร้อมทั้งชี้แนะข้อดีข้อเสียให้ผู้เรียนได้ และต้องเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม และจากแนวทางการพัฒนาทักษะการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สิ่งที่จะช่วยให้ครูสังคมศึกษาเกิดทักษะการสอนทั้ง 3 ด้านได้แก่ด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี ครูต้องเกิดความใฝ่รู้และอยากพัฒนาตนเอง โดยครูควรพัฒนาตนเองจากการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ เสมอ โดยไม่จำกัดแหล่งทรัพยากร เช่น การเลือกใช้สื่อ Social media อย่างมีวิจารณญาณ หรือฝึกการคัดกรองข้อมูลข่าวสารก่อนการนำมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จากการสนับสนุนของหน่วยงาน มีความเห็นว่า ในระดับของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู สนับสนุนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อความต้องการ และสนับสนุนงบประมาณ สอดคล้องกับข้อเสนอของงานวิจัยของ Laura Messina and Sara Tabone (2012) ว่าการหาแนวทางในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้าไปในการปฏิบัติการสอนนั้น สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความจำเป็นในการลงทุนเพื่อฝึกครูของหน่วยงานทั้งหมด ไม่เฉพาะด้านเทคโนโลยีเท่านั้น สอดคล้องกับข้อเสนอของงานวิจัยของ Carrie E. Rath (2012) ว่า การเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ครูต้องใช้การบูรณาการเทคโนโลยีในชั้นเรียน โรงเรียนและองค์กรของรัฐหรือผู้นำท้องถิ่นควรสนับสนุนองค์ความรู้และส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ตลอดจนงบประมาณเพื่อสนับสนุนครูในท้องถิ่นนั้น สอดคล้องกับผลการศึกษามาตรการยกระดับคุณภาพครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 โดย วรากรณ์ สามโกเศศ (อ้างถึงใน สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2557) ได้กล่าวถึงวงจรของระบบครูในปัจจุบันในด้านการพัฒนา ที่มีปัญหาเชิงระบบที่ควรมีการปรับปรุง มาตรการยกระดับคุณภาพครูไทยในยุคศตวรรษที่ 21 โดยใช้มาตรการสำคัญ ดังนี้ การพัฒนาครูประจำการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเปิดให้เกิดทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย และการพัฒนาครูควรเกิดขึ้นที่ชั้นเรียนหรือสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด และควรเพิ่มศักยภาพให้โรงเรียนสามารถส่งเสริมและบริหารจัดการการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

ด้านตัวครู

1. ครูควรนำทักษะการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ปฏิบัติจริงในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ในด้านเทคโนโลยี ครูที่มีประสบการณ์การสอน 5 ปีขึ้นไปควรฝึกฝนและเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ โดยการเข้ารับการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้ในชั้นเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีเพื่อเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น

3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี ควรเข้ารับการอบรมเรื่องการทำวิจัยพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อให้มีความเข้าใจพฤติกรรมผู้เรียนมากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นการวางตนเป็นกลางโดยไม่มีอคติเมื่อมีความขัดแย้งทางความคิดระหว่างผู้เรียน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. โรงเรียน ควรมีการกำหนดกรอบการพัฒนาครูเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ชัดเจน มีการสนับสนุนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีให้เพียงพอสำหรับครูใช้ในสถานศึกษา

2. หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ควรมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาทักษะการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการได้ตรงตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้เทคโนโลยีของครูสำหรับการสอนในศตวรรษที่ 21 เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีใหม่ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาเป็นชุดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เดือนเพ็ญ แดงสีบตระกูล. (2547). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสอนของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมืองเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.

นันท์พัทธ์ เอี่ยมล่อ. (2555). *การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน*. สืบค้นจาก

http://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/mcp/temp_informed/9621.doc.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอชิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*.

กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.

วัชรวิรัตน์ ไชยแสนทา. (2550). *การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับครูประจำชั้นระดับปฐมวัยศึกษา โรงเรียนวัดบางปะกอก กรุงเทพมหานคร ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.

วิชัย ต้นศิริ. (2557). *รูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมนโยบายการศึกษา.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2553*. สืบค้นจาก

<http://gpa.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *ระบบการพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการ*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). *ยุทธการเปลี่ยน “ครูเฉย” สู่ครูยุคศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <http://seminar.qlf.or.th/Seminar/Topic/29>

สิริวรรณ ศรีพหล (2554) *บรรยากาศในชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอน*. สืบค้นจาก

http://naruemol-learning.blogspot.com/2011/03/blog-post_22.html

เสมอภาณุญ์ โสภณศิริรักษ์. (2552). ปัจจัยการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 5, 215-227, สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V52/v52d0017.pdf>

สุดาพร ปัญญาพฤกษ์. (2546). *สภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อนักเรียนไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *ทักษะการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิทธิพร มากพูน. (2551). สภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 4, 824 – 838. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V41/V41d/v41d0061.pdf>

ภาษาอังกฤษ

British Council. (2008). *Teaching Skills Inspiring teaching excellence*. Retrieved from http://www.britishcouncil.fr/sites/britishcouncil.fr2/files/bc_teaching_skills.pdf

Kyriacou, Chris. (2007). *Essential Teaching Skills*. Thrid Edition. United Kingdom: Nelson

Constance Simmons (2012) *Teacher Skills for the 21st Century*. Retrieved from http://www.ehow.com/print/list_6593189_teacher-skills-21st-century.html.

Perkins, Jonh. (2013). *The 5 Biggest Skills Modern Teachers Need*. Retrieved from

<http://fluency21.com/blog/2013/10/15/the-5-biggest-skills-modern-teachersneed/>

Messina, Laura., & Tabone., Sara. (2012). *Integrating technology into instructional practices focusing on teacher knowledge*. Retrieved from

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042812013705>

Noonan, Patrick. (2013). *10 Modern Teaching Skills*. Retrieved from

<https://www.examttime.com/blog/teaching-skills/>

Rathsack, Carrie. E., (2012) *A Profile of Early 21st Century Teachers of Northwest Ohio : The Relationship Between Teachers' Technology Integration and Leadership Practice* . Retrieved from

https://etd.ohiolink.edu/ap/10?0::NO:10:P10_ACCESSION_NUM:bgsu1332162529